

Z DOMOVA (http://www.denik.cz/z_domova/)EKONOMIKA (<http://www.denik.cz/ekonomika/>)ZAHRANIČÍ (http://www.denik.cz/ze_sveta/)SPORT (<http://www.denik.cz/sport/>)REGIONY (<http://www.denik.cz/regiony/>)KRIMI (<http://www.denik.cz/krimi/>)KULTURA (<http://www.denik.cz/kultura/>)BYDLENÍ (<http://www.denik.cz/bydleni/>)AUTO (<http://www.denik.cz/auto/>)KOMENTÁŘE (<http://www.denik.cz/komentare/>)

Násilí nepochází z náboženství, ale z člověka

Při sčítání lidu v roce 1921 se k náboženskému vyznání hlásilo téměř 93 procent Čechů. Loni už to byl pouze každý pátý. Mnozí lidé dnes ani netuší, jak se jmenuje současný papež. Rádi o sobě říkáme, že jsme ateisté. Hlubší vhled do náboženského života své země nemáme a ani o něj nestojíme. A to může být nebezpečné. „Na tuto nevědomost čekají samozvaní náboženští vůdci, teroristé, ale i populističtí politici," říká religionista Zdeněk Vojtíšek.

2.12.2016

SDÍLEJ:

(<http://www.facebook.com/denikcz>)

(/galerie/foto.html?mm=religionista-zdenek-vojtisek)

religionista Zdeněk Vojtíšek

Foto: Deník/Martin Divíšek

Mohl byste vysvětlit rozdíl mezi kultem, sektou a náboženským hnutím? Podle jakých znaků je lze rozpoznat?

Jsou to nesouměřitelné pojmy. Odborně označujeme pojmem nové náboženské hnutí dosud společensky nepřijaté skupiny, které na duchovní scénu přicházejí s něčím novým, a pochopitelně se setkávají s nedůvěrou a někdy i odporem většiny. Tento nesouhlas je často vyjádřen pejorativním názvem, vlastně nadávkou „sekta". Nemůžeme tedy přesně říci, co je sekta. Musíme vystačit s tvrzením, že „sekta" je subjektivní označení pro

/// DALŠÍ ČLÁNKY Z RUBRIKY



Krve není nikdy dost. Nové dárce všude rádi uvítají
(/zdravi/krve-neni-nikdy-dost-nove-darce-vsude-)



Hořovičtí se postavili strachu z nádorového onemocnění
(/zdravi/horovicti-se-)



Bulovka (/zdravi/bulovka-20170125.html)



Lidé v tísní s psychickými potížemi mohou využít Sociální kliniku (/zdravi/lide-v-tisni-s-psychickymi-)



Nemocným pomohou nové oxygenerátory
(/zdravi/nemocnym-pomohou-nove-)

/// FOTO A VIDEO

(/galerie/)



VIDEO
Písničkářky dobývají svět
(/galerie/pisnickarky-dobvyaji-svet.html)



GALERIE
Textilní firma Grund
(/galerie/grund-textilka-koupelnove-predlozky.html)

náboženství, obvykle nové a neznámé, které se nám prostě nelíbí. Zda se nám nelíbí proto, že je třeba nebezpečné, nebo kvůli nějakým našim předsudkům, to už nevyčteme.

Jaká je podle vás současná situace s působením nových náboženství a sekt v Česku?

Odpovím trochu oklikou: Novým náboženským hnutím se většinou nepodaří ve společnosti vydržet a časem zanikají. Přetrvání je spíše výjimkou. Ale ta hnutí, která přetrvávají, se postupně ve společnosti etabloují. Časem ztratí svou novost, opustí své zaměření proti stávající společnosti a otupí hrot svého protestu proti tomu, jak žijí ostatní. Tento proces trvá hodně dlouho. Příkladem mohou být svědkové Jehovovi, ti jsou u nás nejstarší. Naopak u jedné z nejmladších u nás třeba u buddhistických společenství bylo začlenění velmi rychlé. Na tom měla velký podíl i široká popularita dalajlamy, který ovšem paradoxně právě s touto školou tibetského buddhismu nemá mnoho společného.

Čím vlastně nová náboženství u nás uchvacují lidi? My Češi o sobě přece rádi prohlašujeme, že jsme nejateističtější národ v Evropě...

Češi nejsou ateisté. Pro Čechy je charakteristická totální nedůvěra k náboženským institucím, tedy k jednotlivým církvím. To se projeví každých deset let na prudce klesajícím počtu těch, kdo se k nim hlásí. Tuto nedůvěru, někdy i nenávisť, jindy pohrdavou ignoranci Češi rádi vyjadřují slovem „ateismus“. Ale není to tak úplně pravda: náboženský život mimo tradiční instituce v Česku jen kvete.

Možná, že v podléhání sektám hraje vliv i neinformovanost, jakási nadutost ateismu. Starší generace prošly povinnou výukou náboženství, dokonce i za minulého režimu se komunistům nepodařilo náboženskou výuku úplně vymýtit. Mělo by se i dnes ve školách náboženství učit jako samostatný předmět? Anebo bychom měli děti pouze učit „o náboženství“?

Profesor Halík často hovoří o českém náboženském analfabetismu. To je odpovídající diagnóza. Míra nevzdělanosti v náboženských věcech je v české společnosti pozoruhodná a lidé se za svůj deficit už obvykle ani nestydí. Tento stav má dva nepříjemné důsledky: nábožensky kreativní lidé (a těch je u nás dost) si tvoří svou individuální necírkevní náboženskou alternativu velice intuitivně a někdy mnoho nevědí o tom, „do čeho se pouštít“. Daleko závažnější je ale druhý důsledek: v kombinaci s nadutým sebevědomím se Češi často považují za nábožensky velmi tolerantní. Ve skutečnosti jsme spíše nevědomí než tolerantní. Je to dobře vidět na vztahu k islámu: při prvním závanu potíží, které k nám ještě ani nedolehly, jsme se stali nejvíce protiislámsky naladěnou společností v Evropě. Naše rádobí tolerance spadla jako domeček z karet, protože o islámu víme zoufale málo. Lehce pak podléháme populistickým výročkům, které by jinde oslovily jen malou část obyvatelstva. Proto by se podle mého názoru mělo ve školách určitě o náboženství učit.

Zvláštní je, že sektám podléhají často lidé vzdělaní, nadprůměrně inteligentní. Přitom mnohá sektářská učení na první pohled působí naivně, dá se říci až hloupě. Jak to, že v tomto případě nefunguje zdravý rozum?

NABÍDKA VOZIDEL Z REGIONU

(<http://www.cars.cz/>)



Škoda Fabia
rok 2012
198 000,- Kč

(http://ads.cars.cz/adclick.php?bannerid=6796&zoneid=4586&source=denik.cz&dest=http%3Fauto-0%2FSkoda%2FFabia%2FFabia-1-6TDi-CR-c-Kombi-1491023165195944.html%3Fdd_aa%26utm_source%3Dutm_source=api-cars&utm_campaign=box-hp-3auta-denik)



Škoda Octavia
rok 2011
199 999,- Kč

(http://ads.cars.cz/adclick.php?bannerid=6796&zoneid=4586&source=denik.cz&dest=http%3Fauto-0%2FSkoda%2FOctavia%2FOctavia-2-OTDi-103K-Kombi-1470318740026636.html%3Fdd_aa%26utm_source%3Dutm_source=api-cars&utm_campaign=box-hp-3auta-denik)



Škoda Fabia
rok 2009
110 000,- Kč

(http://ads.cars.cz/adclick.php?bannerid=6796&zoneid=4586&source=denik.cz&dest=http%3Fauto-0%2FSkoda%2FFabia%2FFabia-1-4TDi-51kW-Kombi-14853573507151194.html%3Fdd_aa%26utm_source%3Dutm_source=api-cars&utm_campaign=box-hp-3auta-denik)

ŠÍP (<http://sip.denik.cz/>)



BLÁZNIVÁ Angelina Jolie OTOČILA? Volá teď Bradovi 20krát za den!

(<http://sip.denik.cz/>) (<http://sip.denik.cz/celebrity/>)



VRAŽDA, NESPLNĚNÉ SNY, ZLOMENÉ SRDCE: Herečka Ljuba Krbová si prošla PEKLEM!

(<http://sip.denik.cz/>)



Rozvod roku na spadnutí... Victoria Beckham NEROZDÝCHALA DALŠÍ ZRADU manžela!

(<http://sip.denik.cz/>)



SPECIÁLNÍ SNÍMKY: SLAVNÍ v situacích, ve kterých byste je nečekali

(<http://sip.denik.cz/>) (<http://sip.denik.cz/celebrity/>)



VIDEO: Je klučík nebo Rambo? V talentové soutěži předvedl NEUVĚŘITELNÉ kousky!

(<http://sip.denik.cz/>)

ZPRÁVY ODJINUD

Blesk.cz
Ozzy zabil Sabinu i nenarozené dítě? Těhotná nebyla, tvrdí její matka (<http://www.blesk.cz/clanek/regiony-ostrava/460917/ozzy-zabil-sabinu-i-nenarozene-dite-tehotna-nebyla-tvrdi-její-matka.html>)
utm_source=denik.cz&utm_medium=traffic-exchange)

Jeden z nejtrapnějších předsudků o náboženství je ten, že se týká jen málo vzdělaných lidí. Opak je pravdou. I u nás zkušenost ukazuje, že ubývá tradičně věřících na venkově, ale jejich počet roste mezi mladými středostavovskými rodinami ve městech. Alternativní necírkevní způsoby náboženského života jsou ještě viditelněji doménou bohatších a vzdělanějších lidí. Jde totiž o to, že k tomuto světu všichni přistupujeme s určitými předpoklady o existenci, či neexistenci transcendentních (přesahujících smyslovou zkušenost pozn. red.) sil, bytí po smrti nebo smyslu života. Na základě obou typů předpokladů řekněme těch náboženských i těch nenáboženských si velmi racionálně vytváříme komplexní obrazy světa. Náboženství ani jeho odmítání tedy rozumu nijak neodporují a předpoklady, na nichž tyto obrazy stojí, zase nelze racionálně potvrdit ani vyvrátit. Kritérium rozumnosti se tak s náboženstvím i ateismem dost mýjí.

Lze říci, že každý člověk může být potenciální obětí sekty? A nebo jinak může o sobě někdo prohlásit: „Mně se tohle nikdy nestane, já bych určitě do žádné sekty nikdy nevstoupil?!

Je bez diskusí, že nová hnutí používají náborové, udržovací a motivační způsoby, které by jinde ve společnosti (i v etablovaných církvích) byly chápány jako problematické, nebo dokonce odsuzované jako psychická manipulace. Je tedy možné s trochou nadsázky hovořit o „obětech“ této manipulace. A je naprosto zřetelné, že nejlepší obranou před manipulací v oblasti obchodu, politiky i náboženství je přiznat si svou ovlivnitelnost a poznat svou zranitelnost.

Občas se objeví názor, že působení sekt souvisí s ústupem tradičních církví. Vy ale s tímto tvrzením polemizujete.

Do značné míry s tím skutečně nemohu souhlasit. Jednak proto, že nová náboženská hnutí vznikala vždy a jejich současný velký počet je především důsledkem náboženské svobody a plurality. Za druhé proto, že s tím ústupem tradičních církví je to trochu jinak. Strmě klesá počet těch, kteří se k nim formálně hlásí, ale množství těch, kteří v nich alespoň někdy praktikují, je i u nás dnes v podstatě vyrovnaný a drží se asi na jednom milionu. A za třetí proto, že etablované instituce dost dobře nemohou soutěžit s novými hnutími, protože nikdy nebudou přinášet tak populární, exotická či jednoduchá řešení ani poskytovat tak bezprostřední, dynamická a nekomplikovaná společenství. Tyto typy duchovního života oslovují lidi v odlišném psychickém rozpoložení a sociální situaci a vzájemně si zas tak moc nekonkurují.

U nás je známá kuřimská kauza z roku 2007. Prohlásil jste tehdy, že hnutí nepovažujete za nebezpečné. Která jsou tedy ta nebezpečná?

To je omyl. Náboženské společenství, jehož členové se podíleli na některých trestných činech, nemělo jméno a dodnes toho o něm mnoho nevíme. Ale víme, že vycházelo z Hnutí Grálu a odštěpilo se od něj. Hnutí Grálu v tom tedy bylo nevinno a nelze je považovat za nebezpečné. Ta otázka nebezpečnosti je ovšem sporná. Záleží totiž na tom, co kdo považuje za nebezpečné. Asi všichni se shodneme na ohrožení života a zdraví. Jenže toto ohrožení může přijít zcela nečekaně a ne vždy je možné ho z nauky hnutí odvodit.

Blesk.cz

Stávka řidičů ONLINE: Autobusy ráno nevyjely, kde musíte počítat s problémy?

(http://www.blesk.cz/clanek/zpravy-udalosti/461003/stavka-ridicu-online-autobusy-rano-nevyjely-kde-musite-pocitat-s-problemy.html?utm_source=denik.cz&utm_medium=traffic-exchange)

TN.cz

Už rostou! Lesy jsou plné léčivých hub, dokážou zázraky! PŘEHLED

(http://tn.nova.cz/clanek/uz-rostou-lesy-jsoou-plne-lecivych-hub-dokazou-zazraky-prehled.html?utm_source=denikcz&utm_medium=external_box&

Frekvence 1

Zemřel opravdový americký hrdina, astronaut John Glenn

(<http://www.frekvence1.cz/zpravy/zemrel-opravdovy-americky-hrdina-astronaut-john-glenn-25174.shtml>)

TN.cz

Na lidi leze jaro! Pár natočili při sexu v bance! VIDEO

(http://tn.nova.cz/clanek/par-si-uzival-na-podlaze-v-bance-netusili-ze-maji-divaky-video.html?utm_source=denikcz&utm_medium=external_box&

KAFE (<http://www.kafe.cz/>)



(<http://www.kafe.cz/moda/fo>

Těchto 11 celebrit se odhodlalo prozradit svou OPAČNOU ORIENTACI... (<http://www.kafe.cz/celebrity>,



(<http://www.kaf>

Deset nejpozoruhodnějších SEXUÁLNÍCH RITUÁLŮ z různých koutů světa (<http://www.kafe.cz/laska-a>



Před dvaadvaceti lety způsobili poprask i Imanuelité a jejich Mesiáš Parsifal Imanuel neboli Jan Dietrich Dvorský. Média se této kauze nadstandardně věnovala i proto, že zmíněný Mesiáš byl životním partnerem dcery slavné české herečky. Z dnešního pohledu ale bylo Dvorského jediným prohřeškem to, že neposílal své děti do školy. Nebyl Dvorský a spol. pouze obětí porevoluční doby, kdy se tyto věci hodnotily přísněji než dnes?

Ano i ne. Určitě se do jisté míry stal obětí „protisektářské paniky“, která rychle vzrostla právě na jaře 1993 kvůli hrůzostrašné cestě amerického společenství Davidiánů k hromadné smrti. Na druhou stranu bylo toto hnutí skutečně mimořádné kvůli hladovkám svých příslušníků, kvůli jejich snaze o umírání v lesích, kvůli jejich nenávisti ke „starému světu“ i kvůli dalším rysům. Prudký konflikt tohoto hnutí se společností byl patrně nevyhnutelný a možná i ze strany Parsifala záměrný. Trestný čin ohrožení mravní výchovy mládeže byl sice zástupný problém a konflikt by dnes zajisté měl jinou podobu, ale nebyl by patrně o mnoho mírnější.

O Islámském státu se v médiích také píše jako o sektě. Je to správné označení?

V zásadě ano. Musíme mít vždy na paměti, že pojem „nové náboženské hnutí“ vytvořili západní vědci a že nejlépe „funguje“ při popisu náboženské situace v západních společnostech. Je nesporné, že islám vždy byl a také dnes je velmi bohatý na odštěpená hnutí, běžně nazývaná „sektý“. Některá byla a jsou v uskutečňování svých náboženských cílů násilná. Takzvaný Islámský stát je jedním z nich.

Také u nás se objevují ojedinělé případy mladých lidí, kteří by chtěli Islámský stát následovat. Jak je to možné?

Nezdá se mi to zas tak překvapivé. Připojení k novému náboženskému hnutí je vždy důsledkem nespokojenosti se společností, s postavením v ní a výrazem protispolečenského protestu. Čím naléhavější potřebu protestu někdo cítí, tím radikálnější hnutí může zvolit. A Islámský stát je z tohoto hlediska tak extrémním, že pro někoho je vlastně ideálním cílem. Které jiné společenství tak viditelně a slyšitelně popírá základní hodnoty Západu? A které jiné nahání Západanům tolik strachu, obviňuje je ze slabosti a poskytuje jednotlivcům tolik pocitu vlastní důležitosti?

Vy považujete takzvané ohrožení islámem za reálné?

Některé ze společností muslimů procházejí v současné době zásadní proměnou. Jejich malá část si chce vynutit svou verzi budoucnosti silou a tvoří společenství, která se dopouštějí násilí. Jsou ale z dlouhodobého a globálního hlediska slabá a jejich v podstatě jedinou nadějí na úspěch je to, když do svého boje vtáhnou Západ. Tímto způsobem by totiž mohli alarmovat a radikalizovat své muslimské spoluobčany, kteří jimi zatím pohrdají a štítí se jich. Vnímám samozřejmě ohrožení ze strany těchto násilníků prostřednictvím teroristických útoků. Zároveň ale nepochybuji, že skutečným cílem těchto útoků nejsou ani tak ti mrtví a zranění, ale my ostatní, kteří se tímto způsobem máme nechat vtáhnout do strachu a nenávisti vůči všemu islámskému. Větší ohrožení než ze strany muslimů cítím ze strany populistických politiků (i těch našich), kteří tento strach jitrí a nenávist přiživují. Nevědomky dělají přes-ně to, co teroristé chtějí.

Nejen islám, ale i křesťanství má či mělo své kruté stránky. Zastavme se například u čarodějnictví a jeho násilného potírání.

Čarodějnické procesy vidím jako důsledek paniky, která nakonec „semlela“ patrně více nevinných lidí než skutečných narušitelů tehdejších náboženských pořádků. Ale nemějme iluze, že se jednalo „jen“ o nějaké temné období křesťanských dějin. Podobná antisatanistická panika zachvátila docela sekulární části některých západních společností v 80. a 90. letech minulého století a těžce dolehla na stovky lidí. Násilí, strach či panika nevyplývají z náboženství nebo z ateismu, ale pocházejí ze samotného člověka. Náboženství je maximálně může ospravedlňovat a rozdmýčkovat, anebo naopak odsuzovat a tlumit, ale žádné náboženství bychom neměli vinit za to, za co máme odpovědnost my sami jako lidé.

Autor: Denis Drahoš

2.12.2016

SDÍLEJ: (<http://www.facebook.com/drahoš>) (<https://twitter.com/drahoš>)

DOPORUČENÉ ČLÁNKY

Vyšetřování brutální
vraždy v Ostravě
pokračuje. Policie se ...

(<http://www.denik.cz/krimi/vysetrovani-brutalni-vrazdy-pokracuje-policie-se-obratili-na-taxikare-20170403.html>)

Mapa exekucí přináší
nelichotivé údaje

(<http://www.denik.cz/ekonomika/mapa-exekuci-prinasi-nelichotive-udaje-20170404.html>)

Bršlice je zahrádkářské
peklo

(<http://www.denik.cz/zahrada/brslice-je-zahradkarske-peklo-20170403.html>)

POSLECHNĚTE SI:

Zimolovi lidé tlačí na

média

(http://www.denik.cz/z_domova/poslechnete-si-slovakia-ide-mladina-na-media-20170404.html)



10 (/diskuze/v-lipe-dnes-zatim-nevyjel-ani-jeden-autobus-mhd.html)

27 (/galerie/stavka-dopravcu.html)

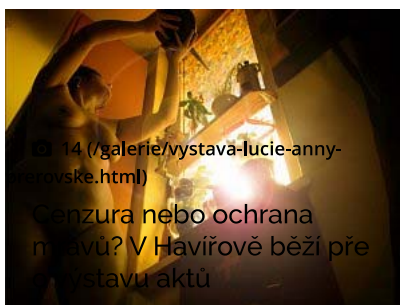
Řidiči autobusů bojují za vyšší mzdy. Do stávkových výstupů v několika krajích

(http://www.denik.cz/z_domova/v-lipe-dnes-zatim-nevyjel-ani-jeden-autobus-mhd-20170406.html)



27 (/galerie/vybuch-v-petrohradskem-meziměstí.html)

V Petříně našli nálož.
Museli evakuovat
devítipodlažní dům



14 (/galerie/vystava-lucie-anny-moskowske.html)

Cenzura nebo ochrana
mávků? V Havířově běží pře
stavu aktů

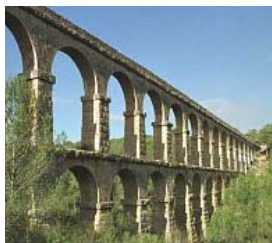


[6 \(/diskuse/zeman-se-nezucastnil-vlkova-pohrbu-kvuli-restitucim-a-28-rijnu.html\)](/diskuse/zeman-se-nezucastnil-vlkova-pohrbu-kvuli-restitucim-a-28-rijnu.html)

[38 \(/galerie/zeman-a-byvali-ministri-jeho-vlady-se-sesli-na-zabijacce.html\)](/galerie/zeman-a-byvali-ministri-jeho-vlady-se-sesli-na-zabijacce.html)

Zeman se nezúčastnil Vlkova pohřbu kvůli restitucím a 28. říjnu (/z_domova/zeman-se-

Prezident Miloš Zeman se nezúčastnil nedávného pohřbu kardinála Miloslava Vlka ze dvou důvodů. Jednak proto, že Vlk byl zásadním stoupencem



(/ze_s

[4 \(/galerie/akvadukt-rim.html\)](/galerie/akvadukt-rim.html)

V Římě našli při stavbě metra část nejstaršího římského akvaduktu (/ze_sveta/v-rime-nasli-pri-

V centru italské metropole byly při stavbě nové linky metra objeveny zbytky zřejmě nejstaršího římského akvaduktu. Podle italských archeologů,



[7 \(/galerie/grund-textilka-koupelnove-predlozky.html\)](/galerie/grund-textilka-koupelnove-predlozky.html)

Česká textilka Grund chce otevřít továrnu v Americe (/ekonomika/hn-textilka-grund-

Textilní rodinná firma Grund z Mladých Buků na Trutnovsku plánuje v USA otevřít výrobní závod na koupelňové předložky. Investice by měla činit



[10 \(/galerie/ostrov-velaa-na-maledivach.html\)](/galerie/ostrov-velaa-na-maledivach.html)

Šmejce prodal Křetínskému část luxusního resortu na Maledivách (/ekonomika/smejce-se-podelil-s-

Čtvrtinový podíl v luxusním hotelovém resortu Velaa Private Island na Maledivách prodal podnikatel Jiří Šmejce Danielu Křetínskému. Cena



RSS KANÁLY

(/rss/)



ZPRÁVY
E-MAILEM

(/newsletter/)



INZERCE

(http://www.mojinzerce.cz/kontakty/)



ZPRÁVY NA
VÁŠ WEB

(http://www.mojinzerce.cz/kontakty/)



VAŠE
PŘEDPLATNÉ

(http://www.mojinpredplatne.cz/kontakty/)



APLIKACE

(http://www.vlmedia.cz/kontakty/aplikace/)



ELEKTRONICKÉ
VYDÁNÍ NOVIN

(http://paper.denik.cz/)



KARIÉRA

(http://www.vlmedia.cz/kontakty/kariera/)



(http://www.vlmedia.cz)

Copyright © VLTAVA LABE MEDIA a.s. (http://www.vlmedia.cz/), 2005 - 2017, všechna práva vyhrazena. Používáme informační servis ČTK, Kontakt na redakci (http://www.vlmedia.cz/kontakty/redakce.html). Publikování nebo šíření obsahu Deník.cz je bez písemného souhlasu VLTAVA LABE MEDIA a.s., zakázáno. Marketingové podmínky. (http://www.vlmedia.cz/podminky/) Cookies (http://www.vlmedia.cz/cookies/)

facebook

(https://www.facebook.com/denik.cz)

twitter

(https://twitter.com/DENIKcz)